

Anatomija žalovanja

Nikoli nisva šla v Benetke (Blaž Kutin)

ŠPELA BARLIČ

Blaž Kutin je leta 2006 za scenarij za film z naslovom *Lara* v Cannesu prejel nagrado novi talent Evropske unije in nagrado Cinelink sarajevskega filmskega festivala. Etnolog in sociolog kulture, ki se preživlja z novinarstvom in s prevajanjem, sanja pa celuloidne sanje, je na rdeči preprogi doživel petnajst minut slave, doma pa hladen tuš. Sklad ni bil pripravljen primakniti sredstev niti za izboljšavo scenarija, kaj šele, da bi finančno podprl njegovo realizacijo.

Naveličan jalovega čakanja se je Kutin odločil vzeti stvari v svoje roke in zastaviti naslednji projekt tako, da ga bo mogoče speljati brez državnega blagoslova. S koscenaristko Rolando Rebek in z mislijo na to, da bo treba film snemati s simboličnim

distance in jih uklešči v simetrično organizirane minimalistične mizanscene. Formalna organizacija podob poudarja predvsem dvoje: brezizhodnost položaja (zato junaki včasih odkorakajo iz utesnjujočega kadra, a se takoj spet vrnejo nazaj) in nepovratnost preteklih dogodkov (zato gredo lahko le naprej, kar najbolje ponazarja žanrska izbira filma-cesta).

Statiki in razpotegnjenosti posnetkov ter apatiji likov, ki drug drugega večinoma zadržujejo na varni razdalji, kontrastirajo kratki, intenzivni čustveni izbruhi, prevladujoče elegično vzdusje pa se s pridihom nelagodja večkrat nepričakovano prebije v komične registre. Čas se je ustavil (na tleh stanovanja leži razbita ura), glavna junaka sta ujeta v čustveno spiralo, ki ju premetava iz ene skrajnosti v drugo, koordinate sveta so zamaknjene, percepcija realnosti je popačena. Vse to učinkovito povzema odlična fotografija (Mitja Ličen), ki gledalcu znane pokrajine spreminja v rahlo nadrealistične, potencirane, z ostrimi barvami in s svetlobnimi kontrasti nasičene pejsaže. Za posrečeno izbiro se je izkazala tudi zasedba realne igralske družine (Iva Kranjc in Aljoša ter Peter Ternovšek), ki je poskrbela za dobro igralsko kemijo.

Še posebej dragoceno pri obravnavi tako delikatne tematike pa je Kutinovo spretno krmarjenje med čustvenimi prelivi in izogibanje zapadanju v patetiko. Melanholična glasbena podlaga Polone Janežič vstopa v film na pravih mestih, pripravi teren, potem pa se umakne ter pušča igralcem, da v tišini opravijo svoje delo. Film se poskuša zgolj potopiti v razpoloženjsko stanje soočanja z izgubo, zato ne potrebuje ne karakterizacije ne psihološke globine, njegova največja šibkost pa je pretirana repetitivnost; včasih se zdi, da je v minutažo celovečerca razvlečen nekoliko na silo in bi večji učinek dosegel v krajši, zgoščenejši različici. Vsekakor pa je s Kutinom v slovenski filmski prostor vstopil obetaven glas, ki bi se s pravo podporo utegnil razviti v samosvojo avtorsko poetiko.

Na sporedu v Kinodvoru

proračunom, je spisal nov scenarij, angažiral ekipo navdušencev, ki je bila pripravljena delati tako rekoč zastoj, in v digitalni tehniki posnel *Nikoli nisva šla v Benetke*, komorni družinski road-movie, ki v 62 minutah na primeru travmatiziranega mladega para razčleni stanje čustvene raztresenosti v procesu žalovanja. Mašo in Grega najdemo v njunem stanovanju, kjer vsaksebi ždita na kavču in apatično buljita v prazno, ko pride po njiju Gregov oče Tone in ju odpelje na izlet. Pred tem se je očitno zgodilo nekaj tako zelo groznega, da si o tem nihče ne upa na glas govoriti. Zato pa je v filmu raztresenih nemalo podtaknjencev, ki namigujejo na predzgodovino filmske pripovedi, gledalec pa ima vseskozi dovolj časa, da razižče kader, ujame scenske detajle, opazuje prelivanje čustev v kretnjah in mimiki protagonistov, prebere relacije med njimi in še preden se prebije do zadnje sekvence, ki stvari dokončno postavi na svoje mesto, dožene, kaj se je primerilo pred njegovim vstopom v zgodbo. Kutinova kamera je namreč trmasto statična, svoje junake opazuje z